

29/V/1979

El llenguatge

La tirallonga

S'ha vacilat molt, i es vacilla encara, en l'ús del substantiu paràgraf. Qui el tractava com un mot pla qui com un mot agut i, efectivament, no són pocs els qui continuen pronunciant-lo, actualment, amb l'accent tònic a l'última sil·laba. La prosòdia d'aquest mot, però, ha estat definitivament fixada al Diccionari acadèmic des de la seva primera edició, en el qual apareix com un mot pla i, per tant, accentuat gràficament, ocsa que hauria d'eliminar d'una vegada aquestes vacil·lacions que ja no tenen cap justificació.

Més greu, bé que poc usual, és l'ús del castellanisme «pàrraf», que no sorprenem sinó en elocucions molt descurades. En canvi, són molts els qui no s'estan de servir-se de «parrafada», per a designar un fragment seguit i extens d'un discurs tractant sobre un punt determinat. Es ben clar, però, que «parrafada» és un derivat de «pàrraf» i, per tant, tan inadmissible com «pàrraf» mateix.»

Com a equivalent del mot «parrafada» del castellà algun diccionari proposa paragrafada, que pot ésser considerat, és clar, un derivat normal de paràgraf, obtingut amb un sufix de derivació ben usual i productiu. No veiem, però, que aquest derivat figuri ni al Diccionari Fabra ni a la Gran Enciclopèdia Catalana. Admetent, fins i tot, la seva bondat, dubtem que sigui viable la imposició d'aquest terme.

Ens semblen solucions més acceptables termes com tirada i tirallonga que també proposen diversos diccionaris d'equivalències. Aquests termes tenen, és cert, un significat més extens, o més genèric, que no pas «parrafada», especialment el primer, tirada que Moll al seu Diccionari castel·lancatalà proposa d'usar, en aquest cas, amb un determinatiu: tirada de mots. Així, més aviat ens decantaríem a recomanar tirallonga mot molt genuí, característic i expressiu, que si bé pot designar també una sèrie o seguit de coses altres que mots, es efectivament usat, fins i tot en l'elocució espontània, amb una significació, si no exacta, molt aproximada a la del mot castellà «parrafada». Potser aquí escauria de recordar que un justament celebra poema de Pere Quart, format exclusivament amb mots d'una sola sil·laba, duu el títol de «Tirallonga dels monosil·labs».